

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Paweł Hochman (spr.)
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera SSR del. Monika Cichocka
Protokolant	sekr. sądowy Paulina Neyman

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa (...) z siedzibą w G.

przeciwko J. K.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 19 października 2016 roku, sygn. akt I C 583/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. zasądza od pozwanej J. K. na rzecz powoda (...) z siedzibą w G. kwotę 18.042,64 (osiemnaście tysięcy czterdzieści dwa 64/100) złotych z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności aktualnej stopy kredytu lombardowego NBP od kwoty 8.875,00 złotych (osiem tysięcy osiemset siedemdziesiąt pięć) złotych od dnia 7 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 9.167,64 (dziewięć tysięcy sto sześćdziesiąt siedem 64/100) złotych od dnia 7 sierpnia 2015 roku do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanej J. K. na rzecz powoda (...) z siedzibą w G. kwotę 4.522,00 (cztery tysiące pięćset dwadzieścia dwa) złote tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanej J. K. na rzecz powoda (...) z siedzibą w G. kwotę 2.705,00 (dwa tysiące siedemset pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Paweł Hochman

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 października 2016 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim po rozpoznaniu sprawy z powództwa przeciwko J. K. o zapłatę oddalił powództwo.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

W dniu 24.03.2009 r. J. K. zawarła z (...) Bank S.A. z siedzibą we W. umowę pożyczki nr NP\ (...) – pożyczka powtórna. Umowa opiewała na kwotę 9.629,71 zł z czego do dyspozycji pozwanej postawiona została kwota 7.646,74 zł, z której to została spłacona poprzednia pożyczka o nr (...) pozwanej w wysokości 6.526,74 zł. Pozwana zobowiązana była do spłaty pożyczki w 60 ratach, zgodnie z harmonogramem spłat. Z rachunku pożyczki wypłacono pozwanej 1.120,00 zł

W wyciągu z ksiąg rachunkowych (...) z siedzibą w G. z dnia 21 lipca 2015 roku widnieją dane dotyczące wierzytelności nabytej przez powoda względem J. K.. Jako wierzytelność przysługująca od pozwanej widnieje kwota wskazana w pozwie, tj. 18.083,12 zł.

(...) Bank S.A. we W. w dniu 30.11.2012 r. zawarł z powodem (...) w G. umowę przelewu wierzytelności, obejmującej cedentowi z tytułu niespłaconych pożyczek, kredytów i kart kredytowych. W elektronicznym wyciągu z załącznika do umowy wskazana jest wierzytelność z tytułu umowy pożyczki zawartej z J. K..

Pismem z dnia 31.12.2012 r. (...) Bank S.A. we W. poinformował pozwaną o sprzedaży wierzytelności na rzecz (...) w G..

Postępowanie egzekucyjne KM 1233/11 z wniosku (...) Bank S.A. we W., prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) A. R. zostało umorzone wobec jego bezskuteczności.

J. K. przyznała, że zawarła umowę kredytu z poprzednim wierzycielem. Kredyt obejmował kwotę blisko 10.000 zł, jednak nie została ona wypłacona pozwanej. Kredyt został zaciągnięty na założenie pomników na grobach bliskich zmarłych. Była to jedyna pożyczka, jaką pozwana zawarła z (...) Bankiem S.A. z siedzibą we W.. Pozwana otrzymała faktycznie jedynie kwotę 1.120,00 zł. Nie czytała dokładnie umowy. Gdyby jej nie podpisała w przedstawionej treści, nie otrzymałaby pożyczki. Pozwana utrzymuje się z emerytury w wysokości 600 zł.

Pełnomocnik powoda w osobie radcy prawnego do pozwu załączył jedynie wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego. Wskazany w części faktograficznej dowód Sąd uznał za wiarygodny, bowiem nie budził wątpliwości Sądu. Na podstawie tego dowodu można wywieść wniosek wyłącznie co do faktów tam wskazanych.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Rejonowy zważył, iż powód nie udowodnił, że przysługuje mu wierzytelność wobec pozwanej, a w szczególności jego wysokości, zatem powództwo zostało oddalone w całości.

Strona powodowa twierdziła, iż większa część środków pieniężnych z umowy pożyczki zawartej przez pozwaną została przekazana na rachunek innej, wcześniejszej pożyczki, zaciągniętej przez pozwaną. Taką wzmiankę zawierała także umowa przedstawiona przez powoda. Wobec poważnych wątpliwości (zakwestionowania tego faktu przez pozwaną) Sąd zobowiązał stronę powodową do wyjaśnienia rozbieżności co do kwoty wskazanej w umowie pożyczki – 9.629,71 zł a kwoty faktycznie wypłaconej pozwanej oraz złożenia poprzednich umów łączących pozwaną z bankiem, jeżeli takie umowy były zawarte.

Powód ustosunkowując się do zobowiązania Sądu wyjaśnił rozbieżność pomiędzy kwotą pożyczki udzielonej a wypłaconej podtrzymując, że większa część środków została przeznaczona na spłatę wcześniejszej pożyczki. Pomimo zobowiązania Sądu powód nie przedstawił poprzedniej umowy zawartej pomiędzy poprzednim wierzycielem a pozwaną, na rzecz której spłata miała nastąpić.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy wyjaśnił, że nie miał możliwości poczynić ustaleń faktycznych wobec braku dokumentów, które uzasadniałyby roszczenie powoda. Twierdzenia zawarte w pozwie pozostały zatem całkowicie gołosłowne, a nadto budzą poważne wątpliwości. Zdaniem Sądu meriti, nie można nie zauważyć także, że powód jest podmiotem profesjonalnie trudniącym się obrotem wierzytelnościami i reprezentowany był przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego i z tego też względu Sąd przyjął odpowiednio wysoki miernik staranności po stronie powodowej co do podejmowanych czynności procesowych, który uwzględnia zawodowe kwalifikacje profesjonalnego pełnomocnika. Zatem pełnomocnik powinien mieć świadomość zaistnienia niekorzystnych skutków procesowych dla reprezentowanej strony z uwagi na brak aktywności procesowej zmierzającej do uwzględnienia przez Sąd dochodzonego roszczenia. Obowiązkiem strony powodowej jest przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność jego twierdzeń o faktach (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.) (por. uzasadnienie do wyroku Sądu Najwyższego z 4 lipca 2014 roku wydanego w sprawie II CSK 621/13, publikowane w Wydawnictwach Elektronicznych Lex Omega nr 1491132).

O oddaleniu powództwa przesądziła zatem okoliczność, że profesjonalny pełnomocnik powoda nie dał szansy Sądowi na stwierdzenie, że wierzytelność w tej wysokości rzeczywiście mu przysługuje. Dowód w postaci wyciągu z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, zaoferowany Sądowi do oceny, nie może stanowić dowodu potwierdzającego istnienie i wysokość zobowiązania pozwanego, jako że dokument ten będący dokumentem prywatnym w rozumieniu art. 245 k.p.c. stanowi dowód wyłącznie tego, iż osoba, która go podpisała złożyła zawarte w dokumencie oświadczenie. Ponadto art. 194 ust. 2 ustawy z 2004 roku o funduszach inwestycyjnych wprost stanowi, że taki dokument nie ma mocy prawnej dokumentu urzędowego (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 lutego 2015 roku, sygn. akt I ACa 824/14 LEX nr 1661137).

Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strony zaś są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których te skutki wywodzą (art. 232 k.p.c.). Oczywistym jest, że to powód obarczony w niniejszym postępowaniu ciężarem udowodnienia twierdzeń, na których oparte zostało powództwo – powyższemu nie sprostał.

Z powyższych względów uznając, iż powód nie wykazał, że przysługuje mu wierzytelność wobec pozwanego – zarówno co do samej zasady jak i co do wysokości - Sąd oddalił powództwo w całości.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów prawa procesowego oraz materialnego, a mianowicie:

1. naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. polegające na błędnym uznaniu przez Sąd, że strona powodowa nie udowodniła przysługującego jej roszczenia wobec pozwanego, podczas gdy strona powodowa przedłożyła do akt sprawy:

- wyciąg z umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika,

- wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu oraz

- kopię umowę kredytu gotówkowego zawartej przez pozwanego.

2. naruszenie art. 128 § 1 k.p.c. w zw. z art. 129 § 1 i 2 k.p.c. oraz w zw. z art. 308 k.p.c. i art. 309 k.p.c. poprzez pominięcie treści art. 128 k.p.c. oraz błędną wykładnię wskazanych przepisów, a w konsekwencji błędną odmowę mocy dowodowej dokumentom przedłożonym przez powoda, w tym wyciągowi z ksiąg rachunkowych powoda, jako kopiom dokumentów i brak dokonania ich oceny jako innych środków dowodowych, podczas gdy żaden z obowiązujących przepisów kodeksu postępowania cywilnego nie nakłada na stronę obowiązku przedkładania dokumentów w oryginale lub uwierzytelnionej kopii (nawet gdyby powód przedłożył niepoświadczony za zgodność z oryginałem dokumenty), jako że obowiązek ten powstaje dopiero na żądanie strony przeciwnej, zaś w niniejszym postępowaniu brak było podstaw do odmowy im mocy dowodowej, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

3. naruszenie art. 129 § 4 k.p.c. w zw. z art. 208 § 1 zd. 1 k.p.c. oraz z art. 187 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie polegające na braku wezwania powoda do przedłożenia oryginałów (poświadczonych za zgodność z oryginałem) niezbędnych załączników wymienionych w treści pozwu, a także wszelkiej kompletnej dokumentacji, a także ewentualnego wyjaśnienia wszelkich spornych kwestii przez powoda, co miało istotny wpływ na wynik sprawy.

4. naruszenie art. 217 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie wniosku dowodowego powoda o przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych przez powoda do pozwu i dalszych pism procesowych, podczas gdy wniosek ten zasługiwał na uwzględnienie, a jego nieuwzględnienie zaowocowało oddaleniem powództwa;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1. naruszenie art. 194 Ustawy z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że prawidłowo wystawiony wyciąg z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego (powoda) nie posiada mocy prawnej dokumentu urzędowego, a tym samym nie jest dowodem w sprawie (także) na okoliczność przejścia praw (na mocy umowy przelewu wierzytelności) na powoda.

III. nierozpoznanie istoty sprawy polegające na zaniechaniu przez Sąd I instancji zbadania materialnej podstawy żądania pozwu.

W oparciu o powyższe zarzuty apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych za I i II instancję; względnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji i pozostawienie temu sądowi orzeczenie o kosztach postępowania za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwana wносиła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja w przeważającym zakresie zasługuje na uwzględnienie.

Wydając zaskarżony wyrok Sąd pierwszej instancji dopuścił się naruszenia przepisu 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

W ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy uzasadniał przyjęcie, że pomiędzy pozwaną J. K. a (...) Bank S.A. z siedzibą we W. w dniu 24 marca 2009 r. doszło do zawarcia umowy pożyczki nr (...)oznaczonej jako pożyczka powtórna. Umowa opiewała na kwotę 9.629,71 zł z czego do dyspozycji pozwanej postawiona została kwota 7.646,74 zł, z której to została spłacona poprzednia pożyczka o nr (...)pozwanej w wysokości 6.526,74 zł. Z rachunku pożyczki wypłacono pozwanej 1.120,00 zł.

W aktach sprawy (k. 44 – 47) znajduje się potwierdzająca ta okoliczność kopia umowy, na której widnieje podpis pozwanej, a która została przez nią złożona jako załącznik do sprzeciwu.

Skoro więc pozwana zawarła umowę, w ramach której zaakceptowała, że część środków pochodzących z zaciągniętej pożyczki będzie przeznaczona na spłatę wcześniejszego zobowiązania w wysokości 6526,74 zł. to ewentualne podważenie prawidłowości powyższego postanowienia umownego przy właściwym zastosowaniu powołanego na wstępie przepisu art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. ciążyło na J. K. jako stronie, która z faktu „rzekomej” nieprawidłowości w ustaleniu warunków umowy wywodziła skutki prawne. Wskazać należy, że okoliczności tej pozwana w toku procesu nie zakwestionowała. W sprzeciwie bowiem odnosiła się do działań innych instytucji kredytowych, nie wskazując żadnych argumentów mogących świadczyć o braku istnienia dochodzonego w

przedmiotowej sprawie zobowiązania. Jedynie zastrzeżenie jakie zgłosiła pod adresem wskazanego wyżej Banku będącego kredytobiorcą wiązało się z brakiem „oryginału” umowy pożyczki.

Nie są przy tym uzasadnione twierdzenia Sądu pierwszej instancji, jakoby powód „nie dał szansy” sprawdzenia czy wierzytelność dochodzona pozwem rzeczywiście istnieje. Sąd Rejonowy dostrzegając w tym zakresie wątpliwości w sposób nieuprawniony naruszył obowiązującym w procesie cywilnym zasadę kontradyktoryjności a zobowiązując stronę powodową do złożenia umowy wcześniej łączącej pozwaną Euro Bankiem w sposób istotny wykroczył poza uprawnienia wynikające z treści przepisu art. 5 k.p.c.

W tym miejscu podkreślić należy, że zobowiązując pełnomocnika powoda do złożenia poprzedniej umowy zawartej pomiędzy poprzednim wierzycielem a pozwaną, na rzecz której spłata miała nastąpić Sąd Rejonowy nie uwzględnił faktu, że powód jest nabywcą wierzytelności w drodze cesji co zdaje się wykluczać posiadania innej niż bezpośrednio związana z wierzytelnością stanowiącą przedmiot umowy przelewu dokumentacji.

Reasumując w ocenie Sadu Okręgowego w omawianej sprawie brak było podstaw aby zakwestionować istnienie po stronie pozwanej obowiązku zapłaty dochodzonej pozwem należności.

Legitymacja procesowa powoda do wytoczenia powództwa wynika z umowy cesji wierzytelności a dopuszczalność zawarcia takiej umowy znajduje swoje potwierdzenie w przepisie art. 509 § 1 k.c.

Okolicznością bezsporną jest fakt (...) Bank S.A. we W. w dniu 30 listopada 2012 r. zawarł z powodem (...) w G. umowę przelewu wierzytelności (k. 60). W elektronicznym wyciągu z załącznika do umowy wskazana jest wierzytelność z tytułu umowy pożyczki zawartej z J. K.. Również w wyciągu z ksiąg rachunkowych (...) z siedzibą w G. z dnia 21 lipca 2015 roku widnieją dane dotyczące wierzytelności nabytej przez powoda względem J. K.. Jako wierzytelność przysługująca od pozwanej widnieje kwota wskazana w pozwie, tj. 18.083,12 zł. Wskazane wyżej okoliczność Sąd Rejonowy przyjmuje jako udowodnione wskazując je w ustaleniach faktycznych następnie jednak z niezrozumiałych względów powołując się na treść przepisu art. art. 245 k.p.c. podważa ich wiarygodność wskazując, poniekąd słusznie, że dokument prywatny stanowi dowód wyłącznie tego, iż osoba, która go podpisała złożyła zawarte w dokumencie oświadczenie. Powyższa argumentacja nie może bowiem skutkować oddaleniem powództwa.

Reasumując, w omawianej sprawie nie ulega żadnej wątpliwości, że pozwana zawarła w wskazanym wyżej Bankiem umowę pożyczki akceptując stanowiące jej element postanowienie o przekazaniu części pożyczanych środków na poczet istniejących w dacie zawarcia umowy zobowiązań. W toku procesu, pozwana nie wykazała jednocześnie, że powołana umowa miała wady, które skutkowałyby jej nieważnością. Obowiązek spłaty zaciągniętego zobowiązania potwierdza natomiast przepis art. 720 § 1 k.c.

O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisu art. 481 § 1 i § 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c.

Odsetki od należności głównej w kwocie 8875 zł. Sąd zasądził stosownie do postanowień umownych zawartych w § 2 ust 9 powołanej wyżej umowy pożyczki.

Sąd Okręgowy uznał jednocześnie, że odsetki od skapitalizowanych odsetek w kwocie 9167,64 zł. winny być ustalone według stopy ustalonej w ustawie od daty wytoczenia o nie powództwa a więc od 7 sierpnia 2015 r.

Dalej idące roszczenia odsetkowe jako bezzasadne podlegały oddaleniu i w tym zakresie oddaleniu podlegała również skarga apelacyjna.

O kosztach procesu za obie instancje Sąd Okręgowy orzekł na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Zasądzone od pozwanej na rzecz strony powodowej koszty procesu obejmują opłaty od pozwu i apelacji oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego za postępowania przed Sądem pierwszej i drugiej instancji ustalone według norm przepisanych (powiększone o opłatę od pełnomocnictwa).

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie przepisów art. 386 § 1 k.p.c. orzekł o zmianie zaskarżonego wyroku, oraz na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił skargę apelacyjną w części.

SSO D. Mizera SSO P. Hochman SSR (del) M. Cichocka